

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет гуманітарно-педагогічний
18 червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПСИХОЛОГІЯ КОНФЛІКТУ**

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Спеціальність 053 Психологія

Освітня програма «Психологія»

Факультет: Гуманітарно-педагогічний

Розробник: доцент кафедри психології, кандидат психологічних наук, доцент
Оксана ОЛІЙНИК

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни «Психологія конфлікту»

Навчальна дисципліна «Психологія конфлікту» є вибірковою дисципліною ОП «Психологія». Вона спрямована на забезпечення майбутніх психологів теоретичними знаннями з психологічного змісту та передумов виникнення конфлікту, а також практичними вміннями з управління та конструктивного розв'язання конфліктів у різних сферах життєдіяльності особистості. Вивчення «Психології конфлікту» дозволить зрозуміти основні функції конфліктів, чинники конфліктної взаємодії, структуру та динаміку конфліктів, типи конфліктів та сутність конфліктних особистостей; опанувати технологією попередження, профілактики та вирішення конфліктів.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>(бакалавр)</i>	
Спеціальність	053«Психологія»	
Освітня програма	«Психологія»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)		
Форма контролю	<i>екзамен</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	3	
Семестр	5	
Лекційні заняття	<i>30 год.</i>	<i>год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>30 год.</i>	<i>год.</i>
Лабораторні заняття	<i>год.</i>	<i>год.</i>
Самостійна робота	<i>60 год.</i>	<i>год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	<i>4 год.</i>	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета: вивчення психологічного змісту конфлікту; передумов виникнення, управління та конструктивного розв'язання конфліктів у різних сферах життєдіяльності особистості.

Перелік освітніх компонент, які передують вивченню навчальної дисципліни: загальна психологія, вікова психологія, соціальна психологія, психодіагностика, психологія спілкування.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов;

загальні компетентності (ЗК):

– у застосуванні набутих знань із психології конфлікту у практичних ситуаціях (ЗК1),

– розуміння предметної області психології конфлікту та розуміння професійної діяльності психолога у конфліктних ситуаціях (ЗК2),

– здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями із психології конфлікту (ЗК4),

– здатність критично оцінювати інформацію, що стосується психології конфлікту, бути самокритичним щодо власних вчинків (ЗК5),

– здатність приймати обґрунтовані рішення щодо підбору методів дослідження різних видів конфліктів, прийомів і технік вирішення конфліктів (ЗК6),

– здатність генерувати нові ідеї щодо причин виникнення конфліктів, їх попередження та способів вирішення (ЗК7),

– навички міжособистісної взаємодії у процесі виконання проблемно-пошукових і професійно-орієнтованих завдань (ЗК8),

– здатність працювати в команді, розв'язуючи навчальні проблемно-пошукові та професійно-орієнтовані завдання (ЗК9),

– здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння закономірностей розвитку та особливостей психології конфлікту як науки, її місця у системі наукових та практичних знань про поведінку особи або групи, яка призводить до конфліктів, а також взаємовідносини людей у процесі вирішення конфлікту (ЗК11),

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

– здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології конфлікту (СК1),

– здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, управління та конструктивного розв'язання конфліктів у різних сферах життєдіяльності особистості (СК2),

– здатність до розуміння природи конфліктної поведінки, діяльності та вчинків конфліктної особистості (СК3),

– здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел щодо причин виникнення та врегулювання конфліктів (СК4),

– здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу щодо виникнення, розгортання, врегулювання та вирішення конфліктів (СК9),

– здатність дотримуватися норм професійної етики у застосуванні методів дослідження різних видів конфліктів, прийомів і технік вирішення конфліктів (СК10),

– здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (СК11).

Програмні результати навчання (ПРН):

– аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні

проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання (ПРН1),

– розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ контексті професійних завдань (ПРН2),

– здійснювати пошук інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ПРН3),

– формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію (ПРН10),

– взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні, професійні чи гендерно-вікові відмінності (ПРН13),

– ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення професійно-орієнтованих завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості (ПРН14),

– відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку (ПРН15),

– знати та розуміти етичні принципи професійної діяльності психолога (ПРН16),

– вживати ефективних заходів щодо збереження та підтримання психологічного та соматичного здоров'я – власного й оточення (ПРН18).

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	усього		у тому числі					усього	у тому числі					
			л.	пр.	лаб	інд.	ср.		л.	пр.	лаб.	інд.	ср.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1 Теоретичні аспекти психології конфлікту. Поняття та структура конфлікту														
Тема 1.1. Загальні засади психології конфлікту	1	8	2	2			4							
Тема 1.2. Причини та передумови виникнення конфліктів	2	9	2	2			5							
Тема 1.3. Структура та динаміка конфліктів	3	9	2	2			5							
Тема 1.4. Психологія управління конфліктами. Прогнозування і профілактика конфліктів	4-5	17	4	4			9							
Тема 1.5. Конструктивне розв'язання конфліктів	6-7	17	4	4			9							
Разом за змістовим модулем 1	60		14	14			32							
Змістовий модуль 2. Класифікація конфліктів. Конфлікти у різних сферах життєдіяльності людей														
Тема 2.1. Класифікація конфліктів. Конфліктність особистості	8	7	2	2			3							
Тема 2.2. Внутрішньоособистісний конфлікт. Наслідки та особливості вирішення	9-10	15	4	4			7							

Тема 2.3. Міжособистісний та міжгруповий конфлікти	11	7	2	2		3						
Тема 2.4. Психологічні конфлікти в організаціях та сферах управління. Конфлікти у ЗВО	12	8	2	2		4						
Тема 2.5. Сімейні конфлікти	13	8	2	2		4						
Тема 2.6. Психологічний захист особистості в конфлікті засобами мистецтва	14-15	15	4	4		7						
Разом за змістовим модулем 2		60	16	16		28						
Усього годин		120	30	30		60						

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Загальні засади психології конфлікту	2
2	Причини та передумови виникнення конфліктів	2
3	Структура та динаміка конфліктів	2
4-5	Психологія управління конфліктами. Прогнозування і профілактика конфліктів	4
6-7	Конструктивне розв'язання конфліктів	4
8	Класифікація конфліктів. Конфліктність особистості	2
9-10	Внутрішньоособистісний конфлікт. Наслідки та особливості вирішення	4
11	Міжособистісний та міжгруповий конфлікти	2
12	Психологічні конфлікти в організаціях та сферах управління. Конфлікти у ЗВО	2
13	Сімейні конфлікти	2
14-15	Психологічний захист особистості в конфлікті засобами мистецтва	4
	Усього	30

4. Теми практичних занять

П №	Назва теми	Кількість годин
1.	Загальні засади психології конфлікту	2
2.	Причини та передумови виникнення конфліктів	2
3.	Структура та динаміка конфліктів	2
4.	Психологія управління конфліктами. Прогнозування і профілактика конфліктів	2
5.	Технології попередження конфліктів	2
6.	Особливості завершення конфліктів	2
7.	Технології конструктивного вирішення конфліктів	2
8.	Типологія конфліктів. Конфліктність особистості	2
9.	Внутрішньоособистісний конфлікт. Наслідки внутрішньоособистісних конфліктів	2
10.	Вирішення внутрішньоособистісних конфліктів	2
11.	Міжособистісний та міжгруповий конфлікти	2
12.	Психологічні конфлікти в організаціях та сферах управління. Конфлікти у вищих навчальних закладах	2

13.	Сімейні конфлікти	2
14.	Психологічний захист особистості в конфлікті засобами мистецтва	2
15.	Технології арт-терапії як засоби захисту і вирішення конфліктів	2
	Усього	30

5. Теми самостійної роботи

П №	Назва теми	Кількість годин
16.	Загальні засади психології конфлікту	4
17.	Причини та передумови виникнення конфліктів	5
18.	Структура та динаміка конфліктів	5
19.	Психологія управління конфліктами. Прогнозування і профілактика конфліктів	4
20.	Технології попередження конфліктів	5
21.	Особливості завершення конфліктів	5
22.	Технології конструктивного вирішення конфліктів	4
23.	Типологія конфліктів. Конфліктність особистості	3
24.	Внутрішньоособистісний конфлікт. Наслідки внутрішньоособистісних конфліктів	3
25.	Вирішення внутрішньоособистісних конфліктів	4
26.	Міжособистісний та міжгруповий конфлікти	3
27.	Психологічні конфлікти в організаціях та сферах управління. Конфлікти у вищих навчальних закладах	4
28.	Сімейні конфлікти	4
29.	Психологічний захист особистості в конфлікті засобами мистецтва	3
30.	Технології арт-терапії як засоби захисту і вирішення конфліктів	4
	Усього	60

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах.

7. Методи навчання:

- метод практико-орієнтованого навчання;
- проблемно-пошукові завдання, професійно-орієнтовані завдання;
- кейс-метод;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Теоретичні аспекти психології конфлікту. Поняття та структура конфлікту		
Лекція 1.1	Знати сутність поняття «конфлікт». Розуміти об'єкт та предмет психології конфлікту. Характеризувати методи конфліктологічних досліджень. Аналізувати основні функції конфліктів.	-
Практична робота 1.1	Характеристика функцій конфлікту. Аналіз основних та специфічних методів вивчення конфлікту	5
Самостійна робота 1.1	Визначати місце психології конфлікту в системі психологічного знання, роль конфліктів у моєму житті	5
Лекція 1.2.	Знати об'єктивні і суб'єктивні причини конфліктної взаємодії. Характеризувати основні види організаційно-управлінських причин конфліктів. Аналізувати основні особистісні причини конфліктів	-
Практична робота 1.2.	Аналіз причин конфліктної взаємодії Знання методів дослідження організаційно-управлінських та соціально-психологічних причин конфліктів	5
Самостійна робота 1.2.	Розуміти соціально-психологічні та особистісні причини виникнення конфліктів. Характеристика особистісних причин конфліктів	5
Лекція 1.3.	Знати структуру конфлікту. Аналізувати об'єктивні та суб'єктивні складові конфлікту. Визначати поняття «динаміка конфлікту».	-
Практична робота 1.3.	Характеризувати складові динаміки розвитку конфлікту. Аналізувати основні форми завершення конфлікту.	5
Самостійна робота 1.3	Аналіз форм завершення конфлікту в професійній діяльності психолога	5
Лекція 1.4.	Визначати умови і зміст управління конфліктами. Аналізуються основні складові конфлікту, що є важливими для процесу його прогнозування. Аналізувати технологію попередження конфліктів.	-
Практична робота 1.4.	Володіти методами психокорекції конфліктної поведінки. Розуміти сутність і мету профілактики конфліктів. Характеризувати первинну та вторинної профілактику конфліктів. Аналіз технології прогнозування та профілактики	5

	конфліктів. Аналіз способів прогнозування, запобігання й профілактики конфліктів.	
Самостійна робота 1.4.	Аналіз ролі психодіагностики в управлінні конфліктами. Знати методи психокорекції конфліктної поведінки	5
Лекція 1.5.	Характеризувати основні підходи до вирішення конфліктів. Визначати фактори, що впливають на успішність вирішення конфліктів. Аналізувати основні стратегії розв'язання конфліктів. Характеризувати основні стилі вирішення конфліктів.	-
Практична робота 1.5.	Аналізувати основні технології вирішення конфліктів, визначати їх мету, виділяти основні переваги. Аналіз факторів, стратегій та стилів вирішення конфліктів. Методи вивчення стилів розв'язання конфліктів. Характеристика типів участі (ролей) медіатора (третьої сторони) у вирішенні конфліктів Використовувати медіацію як процес розв'язання конфліктів за допомогою третьої сторони.	10
Самостійна робота 1.5.	Підбір і використання вправ соціально-психологічного тренінгу щодо вирішення конфліктів.	10
Модульна контрольна робота 1.	Узагальнення набутих знань та умінь.	30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Класифікація конфліктів. Конфлікти у різних сферах життєдіяльності людей		
Лекція 2.1	Класифікувати конфлікти за різними параметрами. Характеризувати різновиди конфлікту в залежності від суб'єктів конфліктної взаємодії. Визначати поняття «конфліктність особистості».	-
Практична робота 2.1	Характеризувати чинники конфліктності. Аналізувати основні типології конфліктних особистостей. Характеризувати основні форми конфліктної поведінки Аналіз типів конфліктів, чинників конфліктності Знати методи дослідження конфліктної поведінки та конфліктності особистості	5
Самостійна робота 2.1	Характеристика основних чинників власної конфліктності.	4
Лекція 2.2	Визначати поняття «внутрішньоособистісний конфлікт». Аналізувати різновиди внутрішньоособистісних конфліктів за К. Левінім. Розуміти показники внутрішньоособистісного конфлікту.	-
Практична робота 2.2.	Характеризувати позитивні й негативні наслідки внутрішньоособистісного конфлікту. Характеризувати психологічні умови попередження та розв'язання внутрішньоособистісних конфліктів.	10

	Застосовувати методи і прийоми вирішення внутрішньоособистісних конфліктів. Використання вправ соціально-психологічного тренінгу для роботи з наслідками внутрішньоособистісних конфліктів.	
Самостійна робота 2.2.	Аналіз особливостей попередження та розв'язання власних внутрішньоособистісних конфліктів	7
Лекція 2.3	Визначати поняття «міжособистісний конфлікт». Характеризувати особливості, функції, форми, чинники міжособистісних конфліктів. Аналізувати етапи управління міжособистісними конфліктами. Розуміти умови вирішення міжособистісних конфліктів.	-
Практична робота 2.3.	Застосовувати технології врегулювання міжособистісних конфліктів. Визначати поняття «міжгруповий конфлікт». Знати його особливості. Аналізувати структуру міжгрупових конфліктів. Використовувати технології вирішення міжгрупових конфліктів. Аналіз особливостей, функцій, чинників та структури міжособистісних та міжгрупових конфліктів Психодіагностика міжособистісних стосунків і типу поведінки в конфлікті.	5
Самостійна робота 2.3	Підбірка вправ соціально-психологічного тренінгу для вирішення міжособистісних та міжгрупових конфліктів.	4
Лекція 2.4.	Визначати поняття «організаційний конфлікт» Характеризувати види конфліктів в організації. Аналізувати функціональні та дисфункціональні наслідки конфліктів в організації. Аналізувати шляхи попередження і розв'язання організаційних конфліктів. Використовувати технології вирішення організаційних конфліктів.	-
Практична робота 2.4.	Аналізувати шляхи попередження і розв'язання організаційних конфліктів. Використовувати технології вирішення організаційних конфліктів. Аналіз навчально-наукової літератури щодо вивчення конфліктів в організаціях Аналіз проблемної ситуації щодо вирішення конфліктів у студентському середовищі	5
Самостійна робота 2.4.	Застосування вправ соціально-психологічного тренінгу для вирішення організаційних конфліктів.	4
Лекція 2.5.	Визначати поняття «сімейний конфлікт». Розуміти особливості та причини виникнення сімейних конфліктів.	-

	Характеризувати різновиди сімейних конфліктів. Характеризувати основні кризові періоди у розвитку сім'ї. Аналізувати шляхи попередження і розв'язання сімейних конфліктів.	
Практична робота 2.5.	Використовувати прийоми та технології вирішення сімейних конфліктів. Аналіз навчально-наукової літератури щодо вивчення сімейних конфліктів Розробка тренінгових занять для вирішення сімейних конфліктів. Аналіз подружніх та дитячо-батьківських конфліктів.	5
Самостійна робота 2.5.	Аналіз кризових періодів у розвитку сім'ї і пов'язаних з ними конфліктів.	4
Лекція 2.6.	Розуміти основні завдання та умови використання арт-терапевтичного методу. Використовувати техніки музико-терапії, бібліо-терапії, казкотерапії, психодрами, танцювальної терапії як методів психологічного захисту особистості в конфлікті.	-
Практична робота 2.6.	Аналіз навчально-наукової літератури щодо вивчення технік арт-терапії як методу захисту, запобігання і вирішення конфліктів. Розробка соціально-психологічного тренінгу з використанням засобів мистецтва у вирішенні конфліктів.	10
Самостійна робота 2.6.	Аналіз методів арт-терапії як психологічного захисту в конфлікті	7
Модульна контрольна робота 2.	Узагальнення набутих знань та умінь.	30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Проведення навчальних занять, терміни та умови виконання навчальних завдань можуть бути адаптовані до запитів студентів із документально підтвердженими особливими потребами. Відповідальністю студента залишається вчасне надання таких документів.
--	--

	<p>Відтермінування здачі завдань самостійної роботи у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомої для студента причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації.</p> <p>Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p>Відтермінування здачі екзамену може бути дозволене у випадку за умови погодження з деканатом.</p>
Політика щодо академічної доброчесності:	<p>Вступаючи на цей курс, студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Національному університеті біоресурсів і природокористування України (https://nubip.edu.ua/node/12654).</p> <p>Студенти повинні знати та дотримуватись академічної доброчесності з усіх питань цього курсу. Порушення академічної доброчесності тягне за собою академічну відповідальність.</p> <p>Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Самостійні роботи повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу</p>
Політика щодо відвідування:	<p>Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформуванню системи знань та ґрунтовно підготуватись до екзамену.</p> <p>За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)</p>

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни «Психологія конфлікту» (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3655>);
- Корекційно-тренінгова програма «Самовдосконалення». *Практична психологія та соціальна робота*. 2003. №4-5. С.23-27.
- Ложкін Г.В., Юрківський Є.В., Моначин І.Л. Практикум з конфліктології. Тернопіль: «Воля», 2005. 168 с.
- Психологія конфлікту: комплекс навчально-методичного забезпечення підготовки бакалаврів всіх спеціальностей. Укл.: Кононець М.О. К. : НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2017. 48 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Березовська Л.І. Юрков О.С. Психологія конфлікту: навчально-методичний посібник. Мукачево: МДУ, 2016. 201 с.
2. Долинська Л.В., Матяш-Заяц Л.П. Психологія конфлікту. Навч. посібник. К.: Каравела. 2023. 304 с.
3. Котлова Л.О. Психологія конфлікту: курс лекцій: Навчальний посібник. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2013. 112 с.
4. Коулман А. Стратегії кризових комунікацій. Х.: Фабула. 2023. 200с.

5. Ложкін Г.В., Пов'якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика. К.: МАУП, 2007. 435 с.
6. Матвійчук Т. Ф. Конфліктологія: навчально-методичний. Львів : Вид-во «ГАЛИЧ-ПРЕС», 2018. 76 с.
7. Москаленко В. Конфлікти без втрат. Як перейти від протистояння до співпраці. К.: Центр навчальної літератури. 2025. 346.
8. Нагаєв В.М. Конфліктологія: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2004. 198 с.
9. Психологія конфлікту: Навчально-методичний посібник для підготовки магістрів усіх форм навчання / В.Я.Галаган, В.Ф.Орлов, О.М.Отич, О.О.Фурса. К.: ДЕГУТ, 2008. 422 с.
10. Сивогракова З. А., Алексеєнко Н. В. Психологія конфліктів. Соціально-психологічний вимір управління конфліктами: Конспект лекції. Харків: УкрДУЗТ, 2020. 52 с.
11. Тихомирова Є.Б., Постоловський С.Р. Конфліктологія та теорія переговорів: підручник. Суми: Університетська книга. 2023. 240 с.

Допоміжні

1. Антонова-Турченко О. Г. Поведінка людей у конфліктних ситуаціях. *Завуч*. 2002. № 19. 32 с.
2. Антонечко І. Психологія міжособистісних взаємин. *Психолог*. 2005. №28. С.42-47.
3. Баранова Н. Психокорекція агресивності та конфліктності у підлітків. *Психолог*. 2005. № 36. С. 13-18.
4. Бодрик Н. Тренінг комунікативних умінь для підлітків. *Психолог*. 2007. № 25-27. С. 33-41.
5. Войцихова А. Природа та соціальна роль конфлікту. Психологія конфлікту та шляхи його розв'язання. *Психологічна газета*. 2006. № 15. С. 5-9.
6. Горова О. Профілактика конфліктів у підлітковому середовищі. *Психолог* 2006. № 34. 32 с.
7. Грицюк К. Чому виникають конфлікти? *Психолог*. 2007. № 25-27. С. 78-79.
8. Дунай П. Конфлікти та шляхи їх подолання. *Директор школи*. 2001. № 13. С. 21-28
9. Кошенко Н.В. Тренінг „Молодь вибирає конструктивний конфлікт. *Практична психологія та соціальна робота*. 2005. № 7-11. С.21-26.
10. Ложкін Г.В., Юрківський Є.В., Моначин І.Л. Практикум з конфліктології. Тернопіль: «Воля», 2005. 168 с.
11. Москаленко В.В. Конфлікт. *Практична психологія та соціальна робота*. 2005. № 5. С. 13-15.
12. Психокорекційна програма «Я бажаю змінитися». *Психолог*. 2005. № 10.
13. Психологія конфлікту: комплекс навчально-методичного забезпечення підготовки бакалаврів всіх спеціальностей. Укл.: Кононець М.О. К. : НТУУ «КПІ ім. Ігоря Сікорського», 2017. 48 с.
14. Столярчук О.А. Психологія сучасної сім'ї: навч. посіб. Кременчук: ПП Щербатих О.В., 2015. 136 с.
15. Paul Randolph. *The Psychology of Conflict: Mediating in a Diverse World* Bloomsbury Publishing, 2016 y. 224p.

16. Samantha Skabelund, The psychology of conflict: mediating in a diverse world, 9 Arb. L. Rev. 231 2017.

Інформаційні ресурси

1. Орлов В.Ф., Отич О.М., Фурса О.О. Психологія конфлікту: Навчально-методичний посібник для підготовки магістрів усіх форм навчання. К.: ДЕТУТ, 2008. 422 с. URL:
<https://www.scribd.com/document/677782018/%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F-%D0%BA%D1%96%D0%BD%D1%86%D0%B5%D0%B2%D0%B8%D0%B9-%D0%B2%D0%B0%D1%80%D1%96%D0%B0%D0%BD%D1%82-%D0%9E-%D0%9C-%D0%9E%D1%82%D0%B8%D1%87-doc> (дата звернення 03.06.2026).
2. Психологія конфлікту: методичні рекомендації до виконання самост. роботи для студентів усіх спеціальностей денної та заочної форм навчання / НТУУ «КПІ»; уклад. М. О. Кононець (методичні вказівки) К.: НТУУ «КПІ», 2014. URL: <http://psy.kpi.ua/wp-content/uploads/2017/04/.pdf> (дата звернення 03.06.2026).
3. Вебінар «Психологія конфлікту. Типи конфліктів. Причини виникнення». URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7u1iuCoVe64> (дата звернення 03.06.2026).